

Sotsiaalhoolekande seaduse, ravikindlustuse seaduse ja meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsus

Abivahendite ja meditsiiniseadmete
integratsioon

Kadri Mets ja Kärt Veliste
09.09.2025

SOTSIAALMINISTEERIUM

Taust

- Koalitsioonilepe 2025–2027: hakkame pakkuma abivahendeid peamiselt tervishoiusüsteemi kaudu
- Sotsiaalhoolekande seaduse, ravikindlustuse seaduse ja meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu VTK kooskõlastusring oli juuli-august 2025
- Tagasisidest lähtuvalt reformi edasise aja- ja tegevuskava kokkuleppimine

Väljatöötamiskavatsuse teemad

- I. Abivahendite ja meditsiiniseadmete integreerimine ühtseks inimkeskseks süsteemiks
- II. Meditsiiniseadmete hinnaregulatsioon
- III. Meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise õiguse laiendamine

I. Abivahendite ja meditsiiniseadmete integreerimine ühtseks inimkeskseks süsteemiks

Probleem

- TerK ja SKA võimaldavad sarnasel eesmärgil seadmeid ja vahendeid, mida vajavad sageli samad inimesed, vajadust tuvastavad samad tervishoius töötavad spetsialistid ja müüvad samad ettevõtted.
- Kahe erineva, kuid **sarnast eesmärgi kandva ja osaliselt kattuva sihtrühmaga** süsteemi haldamine ja arendamine kahe korraldusasutuse kaudu on **ressursimahukas ja kulukas dubleerimine**.
- Süsteemide erisustest on raske aru saada, mis muudab kõikide osapoolte jaoks **süsteemis orienteerumise, abi osutamise ja abi saamise raskeks**.

Eesmärk

- **Vähendada dubleerimist ja bürokraatiat** ning viia abivahendite ja meditsiiniseadmete süsteem ühtsetele alustele.
- Luua **selge, digitaliseeritud ja terviklik** ning ühtsetel tingimustel toimiv süsteemi nii vajaduse tuvastaja, abivajava inimese, ettevõtete kui ka riigi jaoks, mis kokkuvõttes **lihtsustab ja kiirendab abivahendite ning meditsiiniseadme kättesaadavust**.

**Võimalik lahendus –
kõikide abivahendite
etapiviisiline üleviimine
Tervisekassa korralduse alla**

Üldised põhimõtted

- Abivahendite korraldus ja rahastus viiakse Sotsiaalkindlustusametist üle Tervisekassasse kolmes etapis 2026.a, 2027.a, 2028.a.
- 2029. a alguseks tekib **üks** meditsiiniseadmete ja abivahendite **loetelu**, mille hüvitamise tingimused ja reeglid on ühtsed.
- Abivahendeid ja meditsiiniseadmeid võimaldatakse ravikindlustatud inimestele ning mõlema vajadust tõendab **digitaalne meditsiiniseadme kaart**.
- Kõik tooted peavad olema registreeritud meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogus, mis on ka täna abivahendite puhul nõutud.
- Toodete esindajatel tuleb esitada TerK-ile soodustuse taotlus ja sõlmida hinnakokkulepped.

- Koostöös erialaekspertidega lepitakse kokku hüvitamise tingimused (sihtgrupi kirjeldus, hüvitatavad kogused, hüvitamise kestused).
- Abivahendite väljakirjutajate ring on plaanitud jätta samaks.
- Olemasolevate püsikasutajate abivahendi tõendite **automaatne digisüsteemi ületoomine** ning kombinatsioonkaartide lahendus.
- **Omaosaluskoormuse vähendamine** – automaatne täiendav ravimi- ja meditsiiniseadmehüvitis laieneb üle toodud abivahenditele, vähendades omaosaluskoormust senisest laiapõhjalisemalt.

Erandite menetlemine Sotsiaalkindlustusametis asendatakse süsteemse lahendusega Tervisekassas:

- vajadus erandite järele tuleb süsteemsetest piirangutest SKA abivahendite loetelus;
- 2024.a taotles 1870 inimest ehk 2,7% kasutajatest, positiivseid otsuseid 86,5% + osaliselt positiivsed otsused 6,1%
- lahendus: kitsamate tootekategooriate (nn piirhinnarühmad) kehtestamine ja täpsemad piirhinnad, näidustuste/diagnooside/seisundite spetsiifilisele vajadusele vastavad hüvitatavad kogused, loeteluväliste abivahendite loetellu lisamine

Muudatused õigusaktides

- **RaKS-i muutmine** – võimalus hüvitada abivahendeid; üüriteenuse loomine.
- **Sotsiaalkaitseministri määruse nr 74** (abivahendite loetelu) ning **tervise- ja tööministri määruse nr 86** (meditsiiniseadmete loetelu) muutmine.
- **SHS-i muutmine** – sätted tunnistatakse kehtetuks

Eelarve

- Riigieelarve strateegia protsessis tagatakse piisavad rahalised vahendid TerK-ile.
- Abivahendite integreerimisega meditsiiniseadmete loetellu tagatakse, et **eelarve jääb arvestuslikuks**.
- Täpsed ettepanekud eelarve osas tehakse koos õigusaktide muudatusega 2026. aastal kui hakatakse koostama 2027–2030.aasta riigieelarve strateegiat.

II. Meditsiiniseadmete hinnaregulatsioon

Probleem

Patsiendi **omaosalus** on TerK soodustusega meditsiiniseadme ostmisel **apteegist suurem** võrreldes TerK-iga müügilepingu sõlminud ettevõttest ostmisega, sest **RaKS-is puudub selgus** hüvitatavate meditsiiniseadmete **mõistetes ja kohustustes**.

Eesmärk

Vähendada patsientide omaosalust meditsiiniseadme ostmisel – sõltumata sellest, kust patsient toodet ostab kehtivad samad hinnalaed

Tagada **õiglane konkurents ning õigusselgus** kõikide müüjate (sh apteekide) vahel.

Võimalik lahendus

- RaKS-i täpsustatakse, et meditsiiniseadme müüja (sh apteek) võib meditsiiniseadme TerK soodustusega müügil rakendada jaemüügihinda, mis ei ületa hinnakokkuleppehinda – eelistatud või
- RaKS-is sätestatakse, et TerK soodustusega saavad meditsiiniseadmeid müüa vaid need ettevõtted, kes on sõlminud TerK-iga müügilepingu.

Lisaks täpsustatakse õigusselguse huvides RaKS-is mõisted „hinnakokkuleppehind“, „piirhind“ ja „jaemüügihind“, hinnakokkuleppe sõlmimise ja muutmise kord.

III. Meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise õigus

Probleem

- Meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise õigus on **ainult arstidel**. Kui muu pädev spetsialist (nt õde, ämmaemand, füsioterapeut) tuvastab seadme vajaduse, peab patsient minema lisaks arsti vastuvõtule, et saada vajaliku meditsiiniseadme jaoks meditsiiniseadme kaart.

Eesmärk

- **Anda** meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise **õigus ka teistele** tervishoius töötavatele **spetsialistidele** nende **pädevuse piires**, mis aitab kaasa **tõhusama ja inimkesksema** tervishoiusüsteemi kujundamisele.

Võimalik lahendus

- Muuta meditsiiniseadme seadust ja ravikindlustuse seadust, et anda meditsiiniseadme kaardi väljakirjutamise õigus ka teistele **tervishoiutöötajatele ja nendega võrdsustatud isikutele ning tervishoius töötavatele spetsialistidele** (nt õed, ämmaemandad, füsioterapeudid, tegevusterapeudid).
- Konkreetse meditsiiniseadme rühma väljakirjutamise õigus lepitakse ekspertidega kokku ja sätestatakse määruse tasandil.

Tagasiside

- Tagasiside 23 partnerilt:
 - sihtrühm (nt EPIKoda, Pimedate Liit)
 - partnerid (nt Ravimiamet, Tervisekassa, SKA)
 - ettevõtted (nt Essity, OneMed OÜ)
 - tõendi väljastajad (nt Perearstide Selts, Õdede Liit)

Aitäh

SOTSIAALMINISTEERIUM